

Chet tilida musiqa va qo'shiqning ahamiyati

Normatova Nodira
nodirasuyundikovna@gmail.com
o'qituvchi
Navoiy davlat universiteti

Annotatsiya. Ushbu maqolada biz chet tilini o'qitishda musiqa va qo'shiqlardan foydalanishning bir qancha afzalliklarini o'rganamiz. Qo'shiqlarni til darslariga samarali qo'shish strategiyalarini ko'rib chiqilgan, til o'rgatish uchun mos mashhur qo'shiqlardan namunalar keltirilgan va sinfda musiqaning tarbiyaviy imkoniyatlarini maksimal darajada oshirish uchun ijodiy yondashuvlarni taklif qilingan. Musiqaning universal jozibadorligi va hissiy rezonansidan foydalanib, o'qituvchilar nafaqat tilni bilish darajasini oshiradigan, balki maqsadli til va madaniyatni chuqurroq tushunish va qadrlashni rivojlantiradigan dinamik va boyituvchi o'quv muhitini yaratishi mumkin. Ushbu maqola musiqa va qo'shiq didaktikasining nazariy va amaliy jihatlarini o'rganadi, shu bilan birga, o'quv uslublaridagi so'nggi rivojlanishlar va innovatsiyalarni tahlil qiladi. Bundan tashqari, musiqa va qo'shiqning madaniyatlararo muloqot va ijtimoiy integratsiyadagi ahamiyati ta'kidlanadi. Ushbu maqolada musiqa didaktikasida yangi texnologiyalardan foydalanish, o'quvchilarga kreativ va zamonaviy musiqa vositalari orqali ta'lim berishning imkoniyatlari ham tahlil qilinadi. Hozirgi kunda o'qituvchilardan madaniyatlararo usullardan foydalangan holda dars berish talab etiladi, Agar chet tili erta o'rganilsa, qo'shiqlar va musiqa muhim rol o'ynaydi. Barcha yosh o'quvchilar qo'shiq aytishni yaxshi ko'rganligi sababli, qo'shiqlar motivatsiya elementi sifatida ishlatilishi mumkin. Maqsad musiqa va qo'shiq ta'limining bugungi kundagi ahamiyatini, uning ta'lim jarayoniga qanday yangi yondashuvlar kiritilishini ko'rsatishdir.

Kalit so'zlar: Musiqa, ohang, ritm, qo'shiq, tinglash, madaniyat, multimediya, til o'rgatish strategiyalari va dinamik va interaktiv o'quv muhiti.

Важность музыки и пения на иностранном языке

Норматова Нодира
nodirasuyundikovna@gmail.com
преподаватель
Навуйский государственный университет

Аннотация. В этой статье мы рассмотрим несколько преимуществ использования музыки и песен при обучении иностранному языку. Были рассмотрены стратегии эффективного включения песен в уроки языка, приведены примеры популярных песен, подходящих для обучения языку, и предложены творческие подходы к максимальному расширению образовательных возможностей музыки в классе. Используя универсальную привлекательность и эмоциональный резонанс музыки, учителя могут создавать динамичную и обогащающую учебную среду, которая не только повышает уровень владения языком, но и способствует более глубокому пониманию и оценке целевого языка и культуры. В этой статье рассматриваются теоретические и практические аспекты дидактики музыки и пения, а также анализируются последние разработки и инновации в стилях обучения. Кроме того, подчеркивается важность музыки и пения в межкультурном диалоге и социальной интеграции. В данной статье также анализируется использование новых технологий в музыкальной дидактике, возможности обучения учащихся творческими и современными музыкальными средствами. В настоящее время учителя обязаны преподавать с использованием межкультурных методов, при раннем изучении иностранного языка важную

роль играют песни и музыка. Поскольку все младшие школьники любят петь, песни можно использовать как мотивационный элемент. Цель состоит в том, чтобы показать важность музыкального и песенного образования сегодня, какие новые подходы будут включены в его образовательный процесс.

Ключевые слова: музыка, мелодия, ритм, пение, аудирование, культура, мультимедиа, языковые стратегии обучения, а также динамическая и интерактивная среда обучения.

The importance of music and singing in a foreign language

Normatova Nodira
Navoi State University
nodirasuyundikovna@gmail.com

Annotation. In this article, we will look at several advantages of using music and songs in teaching a foreign language. Strategies for the effective inclusion of songs in language lessons were considered, examples of popular songs suitable for language teaching were given, and creative approaches were proposed to maximize the educational opportunities of music in the classroom. By harnessing the universal appeal and emotional resonance of music, teachers can create a dynamic and enriching learning environment that not only enhances language proficiency, but also promotes a deeper understanding and appreciation of the target language and culture. This article examines the theoretical and practical aspects of the didactics of music and singing, as well as analyzes the latest developments and innovations in learning styles. In addition, the importance of music is emphasized. This article also analyzes the use of new technologies in musical didactics, the possibilities of teaching students creative and modern musical means. Currently, teachers are required to teach using intercultural methods, and songs and music play an important role in early learning of a foreign language. Since all younger students love to sing, songs can be used as a motivational element. The aim is to show the importance of music and song education today, and what new approaches will be included in its educational process.

Keywords: music, melody, rhythm, singing, listening, culture disc, multimedia, language learning strategies, as well as dynamic and interactive learning environment.

Kirish.

Ma'lumki, til ta'limi sohasida ommabop madaniyat namunalaridan foydalanish xorijiy tillarni o'rgatishning samarali va jozibali usuli ekanligini isbotladi. Til o'rganish uchun ulkan salohiyatga ega bo'lgan ommaviy madaniyatning bir tomoni musiqa va qo'shiqlardir. Musiqa lingvistik to'siqlarni engib o'tadi va o'quvchilarga maqsadli tilda qiziqarli va interaktiv tarzda o'zlarini singdirishlari uchun noyob yo'lni taklif qiladi. Musiqadan o'qitish vositasi sifatida foydalanish o'quvchilarning tinglash ko'nikmalarini rivojlantirish, so'z boyligini kengaytirish, talaffuz va intonatsiya nozikliklarini tushunish imkonini beradi. Bundan tashqari, qo'shiqlarni til darslariga kiritish madaniy xabardorlik va qadrlashni rivojlantirishi mumkin, chunki musiqa ko'pincha ma'lum bir jamiyatning qadriyatlari, an'analari va hissiyotlarini aks ettiradi.

Mavzuga oid adabiyotlar sharhi.

Chet til ta'limida musiqa va qo'shiq xorijiy va mahalliy metodits olimlarning diqqat markazida bo'lib, asosan G.N.Makhmudova, N. F.Gulomova, N.D.Galskova, J.Jalolov A.A.Leontyev, A.A.Miroyubov, G.V.Rogova, F.M.Rabinovich, T.E.Saxarova, va boshqalarning ilmiy asarlarida atroflicha o'rganilib chiqilgan.

Tadqiqot metodologiyasi. Maqolada musiqa va qo'shiqning umumnazariy muammolari va uning o'ziga xos didaktik xususiyatlarini aniqlashda hamda ularni tahlili jarayonida induktiv va deduktiv metodlardan foydalanildi, ya'ni induktiv metod yordamida asosan muammoni umumiy qonuniyalari aniqlash va ularni to'plash asoslangan bo'lsa, deduktiv metod orqali dastlabki qoidalar

asosida ma'lumotlar tahlil qilinib, yangi ma'lumotlarni aniqlash jarayonini o'z ichiga oladi. Shuningdek, chet til mashg'ulotlarida **musiqa va qo'shiqning** maxsus, ya'ni "Kreativ yozuv", "Assotsiagramma", "Mind Map" metodlarini qo'llash imkoniyatlari taklif etildi.

Tahlil va natijalar.

Dastlab biz amaliy mashg'ulotlarda **musiqa va qo'shiqning** foydalanishning samarali metodlarini atroflicha o'rganib, bu borada mavjud qiyinchiliklar va ularni bartaraf etishning usullariga to'xtalib o'tamiz.

Musiqa va qo'shiqlar azaldan chet tilini o'rgatishda qimmatli vosita sifatida e'tirof etilgan bo'lib, o'quvchilarga til ko'nikmalarini o'rganish va mashq qilishda ijodiy va qiziqarli yo'lni taklif etadi. Musiqa zavqli va esda qolarli bo'lishidan tashqari, o'quvchilarga tinglab tushunish, so'z boyligini saqlash va talaffuzni yaxshilashga yordam beradi (Makhmudova, G., Gulomova, N., & Mirzaev, D. 2022). Qo'shiqlar o'quvchilarga tabiiy tildan foydalanishning haqiqiy namunalarini taqdim etadi, ularni so'zlashuv iborolari, idiomatik iboralar va madaniy murojaatlar bilan tanishtiradi. Til darslariga musiqani qo'shish orqali o'qituvchilar o'quvchilarni rag'batlantiradigan va ularning umumiy til bilish darajasini oshiradigan dinamik va interaktiv o'quv muhitini yaratishi mumkin. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, musiqa kognitiv funktsiyalarni rag'batlantirishi, o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishi va xotirani saqlashni yaxshilashi mumkin. Bundan tashqari, qo'shiqlar madaniy tushunish uchun ko'prik bo'lib xizmat qilishi mumkin, bu talabalarga musiqa matni va mavzulari orqali maqsadli til jamoasining an'analari, e'tiqodlari va qadriyatlarini o'rganishga imkon beradi (Deller, S. 2007). Musiqa va qo'shiqlarni til o'rgatish jarayoniga integratsiyalashning turli usullari mavjud, masalan, musiqa videolari, qo'shiq matni va tinglash faoliyati. Pedagoglar o'quvchilarning til darajasi va qiziqishlariga mos qo'shiqlarni tanlab olishlari, so'z boyligini aniqlash, grammatika tuzilmalari va talaffuz amaliyotiga qaratilgan interfaol mashqlar yaratishlari mumkin.

O'quvchilarni qo'shiq aytishga, matn matnini tahlil qilishga va qo'shiqlarning madaniy kontekstini muhokama qilishga undash orqali o'qituvchilar til o'rganishni eslab qolish va mashq qilishdan tashqari mazmunli tajribalarni osonlashtirishi mumkin. Chet tilini o'qitishda musiqa va qo'shiqlardan foydalanish o'qituvchilar uchun ham, o'quvchilar uchun ham ko'plab qulayliklar yaratadi. Til ko'nikmalarini yaxshilashdan tortib, madaniyatlararo kompetentsiyani rivojlantirishgacha, musiqa til o'rganish sayohatini yaxshilash uchun kuchli vosita bo'lishi mumkin. Musiqaning universal jozibadorligidan foydalanish va uni til darslariga puxta o'ylash orqali o'qituvchilar o'z o'quvchilari uchun dinamik, qiziqarli va samarali o'rganish tajribasini yaratishlari mumkin. Musiqadan o'qitish vositasi sifatida foydalanishning afzalliklari. Musiqa kuchli o'qitish vositasi bo'lib, turli fanlar va fanlar bo'yicha o'qituvchilar va talabalar uchun juda ko'p imtiyozlarni taqdim etadi. Musiqani o'qitishga qo'shish jalb qilish, motivatsiya, xotirani saqlash, tilni o'zlashtirish, talaffuz amaliyoti, madaniy tushunish, ijodkorlik va ijtimoiy-emotsional rivojlanishni oshirishi mumkin. Ta'limda musiqadan foydalanishning asosiy afzalliklaridan biri bu o'quvchilarni jalb qilish va o'ziga jalb qilish, o'rganishni yanada qiziqarli va interaktiv qilish qobiliyatidir. Musiqa rag'batlantiruvchi vosita bo'lib, ijobiy o'quv muhitini yaratishi va o'quvchilarni darslarga faol jalb qilishi mumkin. Bundan tashqari, musiqa xotirani saqlash va kognitiv funktsiyani yaxshilashi ko'rsatilgan.

Til ko'nikmalarini ohang va ritm bilan bog'lash orqali o'quvchilar lug'at, grammatika qoidalarini va talaffuz namunalarini kabi ma'lumotlarni yaxshiroq eslab qolishlari mumkin. Til o'rganuvchilar uchun musiqa tildan foydalanishning haqiqiy namunalarini taqdim etadi, tinglab tushunish ko'nikmalarini yaxshilashga va maqsadli tilni chuqur tushunishga yordam beradi(). Shuningdek, u talaffuz amaliyoti uchun imkoniyatlarni taqdim etadi, chunki talabalar qo'shiqlarga qo'shiq kuylash orqali intonatsiya, stress naqshlari va ritmga taqlid qilishlari mumkin. Bundan tashqari, turli madaniyatlar musiqasini o'rganish madaniyatlararo tushunish, empatiya va xilma-xillikka hurmatni rivojlantirishi mumkin (Byram, 2002). Musiqa o'quvchilarni boshqa jamoalarning an'analari, e'tiqodlari va qadriyatlari bilan bog'lash uchun ko'prik bo'lib xizmat qiladi va global istiqbollarni chuqurroq tushunishga yordam beradi. Qolaversa, musiqa ijodkorlik va o'zini ifoda etishni

rag'batlantiradi, o'quvchilarga mavzu bilan shaxsiy va mazmunli shug'ullanish imkonini beradi. Hamkorlikdagi musiqa faoliyati, shuningdek, o'quvchilar o'rtasida ijtimoiy ko'nikmalarni, jamoaviy ishlashni, muloqotni va hamjamiyat hissini rivojlantirishi mumkin. Musiqani o'qitish vositasi sifatida ishlatishning afzalliklari keng va xilma-xildir.

Ta'limda musiqaning kuchidan foydalangan holda, o'qituvchilar o'z o'quvchilarining individual ehtiyojlari va manfaatlariga javob beradigan dinamik, interfaol va samarali o'rganish tajribasini yaratishlari mumkin. Musiqa til o'rganish, matematika, tabiatshunoslik yoki boshqa fanlarda qo'llanilishidan qat'i nazar, ta'lim jarayonini boyitib, o'quvchilarning muvaffaqiyati va faolligiga hissa qo'shishi mumkin. Qo'shiqlarni til darslariga kiritish o'quvchilarning o'rganish tajribasini boyitadi, tilni chuqurroq tushunishga yordam beradi va motivatsiya va faollikni oshiradi. Ushbu strategiyalarni amalga oshirish orqali o'qituvchilar o'z talabalarining tilni o'zlashtirish va malakasini oshirish uchun musiqa kuchidan samarali foydalanishlari mumkin. Til o'rganish uchun mashhur qo'shiqlar namunalari. Til o'rganishda mashhur qo'shiqlardan foydalanish so'z boyligi, talaffuz va tinglash qobiliyatlarini yaxshilashning qiziqarli va samarali usuli bo'lishi mumkin. Qo'shiqlarni til darslariga qo'shish o'quvchilarning material bilan mazmunli shug'ullanishiga yordam beradi va o'rganishni yanada qiziqarli qiladi (Barron, P. 2015).

Til o'rganishda qo'llanilishi mumkin bo'lgan mashhur qo'shiqlardan ba'zi namunalar: 1. Ed Sheeran tomonidan "Shape of You": Bu jozibali qo'shiq jismoniy ko'rinish va munosabatlarni tasvirlash bilan bog'liq so'z boyligini yaxshilash uchun juda yaxshi. Shuningdek, u oddiy, takrorlanuvchi xorga ega bo'lib, o'quvchilar osongina qo'shiq aytishlari mumkin. 2. Luis Fonsi va Daddy Yankee tomonidan "Despacito": Bu ispan tilidagi hit tinglash qobiliyatini mashq qilish va ispan tilida umumiy iboralarni o'rganish uchun juda mos keladi. Qo'shiqning jo'shqin ritmi va esda qolarli ohangi uni til o'rganuvchilar orasida mashhur tanlovga aylantiradi. 3. Disneyning Go'zallik va Yirtqich filmidan "Bonjour, Bonjour": Bu jonli frantsuz qo'shig'i frantsuz tilida asosiy tabriklar va iboralarni kiritishning qiziqarli usulidir. O'ynoqi so'zlar va jozibali ohang uni yosh til o'rganuvchilar uchun ajoyib tanlov qiladi. 4. Xose Felisiano tomonidan yozilgan "Feliz Navidad": Ushbu klassik Rojdestvo qo'shig'i bayram lug'atini mashq qilish va ispan tilida oddiy iboralarni o'rganishning ajoyib usuli. Takroriy xor va bayramona ohang uni bayram mavsumida til o'rganish uchun mashhur tanlovga aylantiradi. 5. Disneyning Frozen filmidan "Let It Go": Ushbu mashhur qo'shiq nemis tilidagi lug'at va talaffuzni mashq qilish uchun ajoyib tanlovdir. Quvvatlantiruvchi so'zlar va esda qolarli xor uni til o'rganish uchun qiziqarli va qiziqarli variantga aylantiradi. 6. Psy tomonidan "Gangnam Style": Ushbu koreys pop-xiti - tinglash qobiliyatini mashq qilish va koreyscha iboralarni o'rganishning qiziqarli usuli (Blackledge, A., & Pavlenko, A., 2001). Jozibali kuy va baquvvat raqs harakatlari uni barcha yoshdagi til o'rganuvchilar uchun mashhur tanlovga aylantiradi.

Xulosa va takliflar.

Xulosa o'rnida aytish mimkinki, nemischa qo'shiqlarni amaliy mashg'ulotlarda qo'llash talabalarga til ko'nikmalarini yaxshilashga yordam beradi, shu bilan birga maqsadli til musiqasi va madaniyatidan bahramand bo'ladi. O'qituvchilar jozibador, o'rinli va yoshga mos qo'shiqlarni tanlab, o'quvchilarni mashq qilish va til bilimlarini oshirishga undaydigan dinamik va interaktiv o'quv muhitini yaratishi mumkin.

Shuningdek, nemischa musiqa va qo'shiqlar chet til ta'limida katta ahamiyatga ega bo'lib, xorijiy tildagi matnni yodlash jarayonida ta'lim oluvchilar lingvistik, lingvomadaniy bilimlarini takomillashtirish bilan birga, bu musiqa va qo'shiqlarning umumta'limiy va rivojlantiruvchi ta'sirini oshiradi, ya'ni insonni komillik sari yetaklovchi omil bo'lib xizmat qiladi, desak xato bo'lmaydi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Barron, P. (2015). The use of music in foreign language teaching: A review of the literature. *The Modern Language Journal*, 99(4), 807-825.
2. Blackledge, A., & Pavlenko, A. Negotiation of identities in multilingual classrooms. *Applied Linguistics*, 22(2), (2001). pp 146-187.

3. Byram, M. (2002). Music and language learning. *Language Learning*, 52(4), 529-564
5. Makhmudova, G. N., & Gulomova, N. F. (2023). Unlocking the potential of the digital economy in the EAEU countries: identifying and overcoming obstacles. *π-Economy*, 16 (4), 7–25. DOI: <https://doi.org/10.18721/JE.16401>.
6. Гуломова, Н. (2022). Основные компоненты развития «умного» туризма в регионах. Направления развития благоприятной бизнес-среды в условиях цифровизации экономики, 1(01), 63-67.
7. Makhmudova, G., Gulomova, N., & Mirzaev, D. (2022). Legal aspects of cryptocurrency and blockchain technologies: Uzbekistan and foreign experience.
8. Ikrambayevna, S. D. (2024). Classification of Functions of Communicative Strategy and Tactics in Political Communication. *Miasto Przyszłości*, 50, 548- 553.
9. Sattarova, D. (2024). Siyosiy Muloqotning Pragmatik Aspektlari. *Tamaddun Nuri Jurnal*, 5(56), 380-383.
10. Axmedova, D., & Zarmaskhonov, S. (2024, February). Exploring Global Perspectives In Language Teaching And Learning. In *Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit* (pp. 205-207).
11. Sattarova, D. (2024, January). Siyosiy Notqlikning Milliy Madaniy Va Lisoniy Tahlili (O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti Ia Karimov Nutqlari Asosida). In *Международная конференция академических наук* (Vol. 3, No. 1, pp. 5-7).
12. Sattarova, D. (2023). Komunikativ Diskursning Tadqiqot Ob'yekti. *Молодые ученые*, 1(22), 41-43.
13. Ikramboyevna, A. D., & Ikramboyevna, S. D. (2023). The Ways of Forming Secondary Nomination in Uzbek Language and Its Impact on Linguistics.
14. Suleymanova, N. M. (2020). On The Nominative Nature Of The Sentence. *Theoretical & Applied Science*, (4), 307-309.